

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Költségvetési tanulmányok.

Múlt számunkban futólag említettük volt azon egyes tételeket, melyek Zombor város háztartására az utolsó években oly befolyással voltak, hogy a városi adópótlékot több, mint megegyszer annyira emelték.

Bármily súlyosan érezze meg az egyes adózó ezen emeléseket, Zombor város haladásának, korszerű fejlődésének igaz híve nem egy tételt fog találni közöttük, melynél nem lesz állítást, hanem csak a hozott áldozat sikerét fogja óhajtani.

A felekezeti iskolák segélyezésére 3930 frt, az alsófoku ipar- és kereskedelmi iskolára 3080 frt és a középkereskedelmi iskolára 7160 frt költséggel többet, vagyis összesen 14,170 frttal fordít többet 1890-ben, mint 1885-ben, mi egymaga mintegy 6% pótdadónak felel meg.

Még érdekesebbé tesszük a képet, ha nemcsak a felemelést, de az összes tanügyi kiadásokat hasonlítjuk össze a többivel.

E címen ugyanis az 1890. évi költségelőirányzatban szerepelnek:

1. hitfelekezeti iskolák segélyezése 32142 frt 58 kr,
2. iskolai helyiségek bérei . . . 1260 frt — kr,
3. gymnasium fűtése . . . 600 frt — kr,
4. középkereskedelmi iskola fenntartása . . . 7168 frt — kr,
5. alsófoku ipar- és kereskedelmi iskola fenntartása . . . 3080 frt — kr,
6. gymnasiumi ösztöndíjak . . . 160 frt — kr,
7. adai földmivesiskolai ösztöndíjak 300 frt — kr,

tehát összesen . 44710 frt 58 kr azon összeg, melyet lakosságunk kulturális fejlődésére áldoz a város, ez alkalommal mellőzvéen azon, az általános műveltség terjesztése tekintetében fontos egyéb költségvetési tételeket, minők a városi könyvtár, színház segélyezés stb.

Budapest fővárosának költségvetése tárgyalása alkalmával mindig büszkén emlegetik, hogy az évi mintegy 7—8 millió forintnyi bevétel hatodrésze tanügyi kiadásra fordítatik és a főváros mint a népnevelés egyik legelső bajnoka dicsőítetik. Ha pedig Zombor sz. kir. város 1890. évi összes kiadásaival a fent részletezett tanügyieket összehasonlítjuk, úgy azt találjuk, hogy az 1890. évi 216,612 frt 04 krnyi kiadásnak a tanügyi kiadás 20,6%-át képezi, ha pedig a tulajdonképeni, nem pótdadból eredő bevételeihez hasonlítjuk, úgy azt találjuk, hogy azoknak 33,33%-a, vagyis éppen harmadrésze tanügyi célra fordítatik.

Hogy a kép teljes legyen, nem lehet elhallgatnunk azon körülményt sem, miszerint a város közönsége két évtized előtt 120,000 frtra rugó iskolai alapját a város két főfelekezetének adta át tanügyi célokra.

Ha tehát panaszkodunk, és figyelemmel a termelés minden ágában mutatkozó válság mellett némiképp jogos panaszkodunk is lehet a közterhek emelkedése miatt, legalább megnyugtatósságra szolgálhat az, hogy azt nem csekély részben a kultúra terjedése, a népnevelés fejlődése okozzák és ezen ezrekre rugó költségek a legszebb közművet, a város szellemi műveltségének előrehaladását létesítik.

Nem tehetjük meg, mit törvényhozásunk első közoktatásügyi miniszterével szemben tett, midőn a népnevelési költségeket önként egy millió forinttal emelte, — anyagi helyzetünk még a legszentebb, a legáldásosabb kulturális kiadásnál is a legmesszebbmenő takarékossgot, a fontolva haladást követeli, a tanügyi rovatnál is ezen szempont kérelhetetlen szigorral szerepel; de remélhetjük, hogy ezen kiadások, melyek jövőre a középkereskedelmi iskola harmadik osztályának felállítására folytat még némiképp növekedni fognak, megtermik a méltán várt gyümölcsöt.

És ha valamire áll ez, úgy első sorban a most létesülő középkereskedelmi iskolára. Tervének megpendítésekor a közterhek ily magas fokáról fogalmunk sem volt. Fejlődésének egyes stádiumaiban emelkedtek azok nagyra. Ha tehát

ily viszonyok közt az intézet érdekében tett áldozatainkat még fokozzuk is (hiszen alig pár hete, hogy a tanári fizetések felemelése történt és lépések tettek az iránt, hogy az intézet jövőre nem bérházban legyen elhelyezve, hanem saját otthonnal birjon), akkor ezen intézettel szemben magas követelésekkel fellépni vagyunk jogosultak. Az a kérdés, vajjon létjoga, jövője van-e ezen intézetnek, az nem az illetékes tényezőztől, az csak a gazdasági fejlődéstől, lakosságunk gyakorlati életpályák iránti helyes érzékétől függ, erre a jövő fog megfelelni, hanem hogy a fejlődés szakavatott és ügybuzgó vezetése mellett sikeres legyen, erről az intézet vezetői tehetnek. Máltán várhatjuk és várja a város közönsége, mely ezen immár évi 10,000 frtnyi kiadás adópótlékjában nagyon is megérzi, és azt hisszük az eddigiek után nem hiába, hogy ezen reményünk ne legyen hiu, hogy azon kérdőjel, melyet ez idő színterint képvisel, mielőbb a megelégedés felkiáltójelvé váljék!

Szulik József.

(Viszhangok: Ujabb költemények, műfordítások Szulik Józseftől. Az Egyetemes Könyvtár 36-ik füzeté. Győr, kiadja Gross Gusztáv. Ára 10 kr. 1890.)

II.

Költeményei líraiakra és kisebb epikaiakra oszlanak, ereje azonban inkább amazokban nyilvánul. Maga a költő is érezte ezt, mert tisztán lírai költeményei, eltekintve számbeli mennyiségüktől, hasonlíthatatlanul nagyobb tért foglalnak mindkét kötetében, mint az epikaiak.

Lírai műveinek tárgykörét képezi: az apa, különösen az anya, a testvér, a jó barát, a természet, a haza s ami fenségben, magasztosságban mindenek felett áll — a vallás.

Az a jó fiu, ki anyját, mostoha atyját s nővérét úgy tisztelte, szerette, kit barátaihoz oly benső vonzalom csatolt, ki a természet keblén nevelkedett fel s kit édes anyja az Úr szolgájává szánt, első és utolsó költeményeit is szíve és lelke e szeretett tárgyainak szentelte.

Ugyanazon alaphang uralkodik utolsó versein, melyen az elsők zendültek meg. Róla is el lehet mondani, hogy a mint az Isten neki nyújtá a „dallamos ajk s honi hárfá kincsét”, azt ő oly tisztán, változatlanul örízte meg. Költészete elejétől mindvégig következetes önmagához, sehol semmi disharmonia nem zavarja azt.

Mert Szulikban az, ami a lírikus legfőbb tulajdonsága, megvolt. Ez pedig az érzelem őszintesége s ennek közvetlen nyilatkozása.

Napjainkban, különösen a *céh*-beliek, oly keveset látszanak adni erre, pedig e nélkül nincs igazi lírikus.

Vannak megcsinált hírneves poétáink, akiknek olvasásakor a hamis érzelmeken megbotránkozunk s igaz tartalmu műveiknél is szinte a térdünk és lábunk fájdul meg, úgy kell csötenibotlani döcögős verseiken; mikor pedig akad kritikus, ki egy nem *céh*-beli lapban megmondja verseikről az igazat, akkor a *céh* azt feleli rá: „hja! nem képesek felismerni az „uj” eszmekört, ez a tehetség egy kissé csiszolatlan, de — „gyémánt” és úgy nyilatkozik, mint maga az „öserő” (vagyis: darabosan) stb.” De ha valamelyik *céh*-beli tag felfedez mégis az ilyen poéta versei közt egyet, mely *őszinte* érzelmekkel s *közvetlenül* nyilatkozik, akkor ütök csak a dicséret nagy dobját — erős cáfolatúal előbbi álláspontjuknak.

Carlyle, a század egyik legnagyobb gondolkodója, a világirodalom legnagyobb lírikusai egyikéről, Burns Róbertől (lásd az *Egyetemes Könyvtár* 28-ik füzetét) a többi közt a következőket írja: „Valami ritka kiválósággal kell birni az ő költeményeinek. Mi lehet az? Hogy e kérdésre megfelelhesünk, nem kell messze mennünk. Burns kitünősége valóban a *legritkább* előny (s ebben igaz van a *céh*-nek is) akár költőben, akár prózairóban, de a mely mindenki által teljesen és könnyen felismerhető: az ő *őszintesége*, az igazságnak *kétségtelen* kifejezése. Nincsenek költszétében mesés fájdalomak és örömek; nem hallomásból ír, hanem *köz-*

vetlen szemléletből, tapasztalatból; a jeleneteket, melyeket leír, maga élte s küzdötte át, melyek lelkében nemes érzelmeket, szép gondolatokat és elszánt határozatokat szültek s ami benne él, azt nem hiuságból, érdekből mondja el, hanem azért, mert annyira tele van szíve, hogy nem hallgathat.”

Ilyen az igazi lírikus, egy Carlyle írja ilyenek.

És Szulikban megvolt az *őszinteség*, meg a *közvetlenség*; művei mindazt bizonyítják, hogy szíve tuláradó érzelmeiből önmagának látszott dalolni. Ime költői pályája legelejéről a következő dal:

Az árva panasza.

Fáj a szívem igen nagyon, Hanem azt én nem mutatom. Akkor sírok, ha nem látják Hulló könnyeimnek árját.	Árva vagyok, olyan árva. Mint őszel a rózsafa fája: Se virága, se levele, Rázza éjszak hideg szele.
Panaszkodhatnám én sokat, De nem lelek olyanokat, Kik panaszsom meghallgatnák, Bús szívemet vigasztalnák.	Rózsafa kivirágozik, Ha majd ismét tavaszodik: De az én szívemnek vége, Nem lesz több gyönyörűsége.

A temetőbe kimegyek,
Magamnak egy sírt keresek.
Sügja szívem: szegény árva,
Itt pihensz meg nemsokára!

Nincs szükség magyarázni az ebben nyilatkozó őszinteséget és közvetlenséget. De elmondok e dalról valamit. Első megjelenése után egy vagy két év mulva egy „kalendárium” piros borítékára nyomtatott „népdalok” közt láttam, bizonyítékául annak, hogy ez az őszinte dal mennyire közvetlenül oda szölt a szívhez: népdallá vált. Azzá vált Szuliknak „Szomoruan szól a magyar nótá” kezdetű dala is, melyet különben egy német anthologia is közölt.

Vagy álljon itt példakép a következő:

Az anyátlan.

Tudtam én, hogy így lesz újra, Hogy derű jön a borúra: Tudtam én, hogy újra megjön A mosolygó kikelet: Hanem azt is tudtam ám, hogy Nem hoz nekem örömet.	Kivirult az egész határ. Vigan dalol ezer madár: Én is dallok, hej de oly bús Az én szívem éneke. Szinte, szinte azt esodálok, Hogy meg nem roped bele.
--	--

Ne kérdjétek, mért kesereg
Közepette ily örömmek:
A tavasznak vig danái
Nekem gyászról szólnak:
A tavasznak szép rózsái
Anyám sírján nyílnak.

És olvassuk csak további példakép a II-ik kötetből, az előbbieket után sok év mulva irt kötetközött:

Anyám háza.

Anyám házában ha Máskor megjelentem, Oly örömmel doblant Meg a szív keblemben! Alig tettem lábam A küszöbön által, Már nyakamon csiggyött Anyám hugoskámval.	Uj háza költözött Szeretett jó szülém: De ha megyek hozzád, Itt sem sietsz elém. Hosszu kínod után Alsod hosszú álmod: Oh, a temetőben Van a te új háza!
---	---

Anyám házában, ha Mostan megjelentem, Szívem úgy elszorul! Szembenem könyv reneg. Benézek a kapun, Gyom nőtt az udvarán, S hej, nem siet elém Sem hugom, sem anyám!	Jer hugom, boruljunk Anyám sírhalmára! Nincs ennél kedvesebb hely Annak, aki árva. Megemlékezvén itt Nagy szeretetűre, Hullassuk könyveink Kis fakeszeszjére.
--	--

E költemény kisebbik fiam elemi olvasókönyvében is megvan; igen helyesen.

Ez utóbbi dalok, még sok hasontartalmu költeményével együtt, anyja iránti szeretetének legszébb bizonyítékait képezik.

Szíve mély szeretetével csüng anyján s emlékéen; csaknem a legtöbb, de minden bizonyos legszébb dalait róla zengi s mint műfordító is előszeretettel fordul oly költői művek felé, melyek az *anya* eszményítésének szentelvék, mint a minő ez is:

A halál biztos jele.

(Kerner Justin.)

Szíve immár nem dobog, Szeme fénye kialudva, S panaszkodva Mennek tőle — hisz halott!	Mégis, hátha élne még! Holt hidegség, holt szemsügár Rossz jelek bár — Hozzátok be gyermekét!
--	--

S ezt tegyétek hült szívére,
S ha még ettől sem doblanna:
Meg van halva,
Ugy örökre vége, vége! (II-ik kötet.)

E szive sugalta s rajongásig menő kultusz vezette őt ama elhatározásra, hogy „Az anya a magyar költészetben” című anthológiát állítsa egybe s hogy ebben — bár sok költőtől iparkodott egyet-kettőt bemutatni — az ily tárgyú legtöbb költeményt saját műveiből közölje. — ami, tekintve nagy szerénységét, mely különösen Rosty Kálmán kath. egyházi költőhöz viszonyzatképp irt költeményeiben nyilatkozott, bizonyára csak anyja iránti határtalan szeretetéből s kegyeletéből kifolyólag történt.

Dömötör Pál.

Hirek.

Kinevezés. A zombori pénzügyigazgatóság Szegedy Miklós nyiregházi m. kir. V. osztályú adótitkárát a zombori m. kir. adóhivatalhoz IV. osztályú adótitkárként nevezte ki.

Athelyezés. Jausz Sándor Apatinból Sövényrélyre mint I. oszt. erdőgyakornok áthelyeztetett.

Ertekezlet volt dr. Margalits Ede bizotts. elnök vezetésével a kereskedelmi középiskola önálló helyiségeinek tervezése tárgyában. A bizottság egyhangúlag hozzájárult ahhoz, hogy a bajai utcai, Babics százados lakását képező, városi háztelken, lehetőleg a jelenleg berképpen fizetett 900 frtnyi évi törlesztéssel fedezhető összegben belül új, célszerű épület emeltessek. Nézetünk szerint az illető telek a belvárostól nagyon távol, minden központtól kívül, és szerfölött forgalmas utcába esik; de a rajta levő házát is kár lerombolni. Talán célszerűbb lenne a rom. kath. központi iskola melletti üres telket használni föl e célra.

Meghívás. A vármegye központi választmánya folyó évi június hó 25-én (szerdán) délelőtti 9 órakor hivatalos helyiségében, a képviselő választók ideiglenes névjegyzékének az összeíró küldöttségek által bemutatott összeírásai lajstromokból leendő összeállítására s illetőleg megállapítására végeztetést tartani. Kelt Zomborban, 1890. évi június hó 18-án. Karácson Gyula, főjegyző, mint a kv. helyettes elnöke.

Pályázat tanári állásra. Az újvidéki szerb főgimnáziumhoz állami rendes tanári javadalmazással szerb, magyar, német tanszékre tanárt keresnek július közepéig.

Pályázat van hirdetve Ó-Becsén egy újonnan szervezett szerb tanítói állásra. Javadalma 500 frt fizetés, 150 frt lakpénz, temetésért 52 frt 50 kr, az iskola kiadásaiért 40 frt, irodai átalány 12 frt 60 kr, ismétlő iskoláért 50 frt. Az összes javadalom tehát meghaladja a 800 frtot. A szerbek általában jól, vagy legalább a mieinknél sokkal jobban fizetik tanítóikat.

Egyházközségi ülés. Zombor szab. kir. város rom. kath. egyházközsége folyó évi június hó 19-én délelőtti 10 órakor a város háza nagytermében közgyűlést tartott. Targysora: 1. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium számvevőségének értesítése, az 1888. évi iskolai alapról vezetett számadásnak felülvizsgálása tárgyában. Eszrevétel nélkülinek találtatván, tudomásul vétetett. 2. Purman Alajos pénztárnok jelentése, melylyel beérkezett az 1889. évi iskolai alapról vezetett számadás megvizsgálás végett. Kiadatik Dalnay József, Husvéth István és Schaffner József uraknak jelentésével együtt. 3. A zombori r. kath. iskolásközség jegyzőkönyvi kivonata, az elemi összes iskolákban megtartandó zárvizsgák tárgyában. Tudomásul vétetett. (A zárvizsgák lapunk 42. számában közölve voltak. 4. Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottságának sürgető átirata, a szelencsei két osztályba beszerzendő tanuszerek és iskolai padok elkészítése tárgyában, és 5. A zombori r. kath. iskolásközség átirata és költségelőirányzata, a szelencsei két osztályba elkészíteni rendelt iskolai padok tárgyában. 40 iskolai pad beszerzendő. Ára 336 frt, mely polgármester ur láttaozására az iskolaalap pénztárából kiutaltatványozatik, a számla az egyházközségnek jóváhagyás végett utólag bemutatandó. 6. Sztolits Josza zombori lakos kérvénye, az iskolai alapról 200 frtnyi kölcsön megszavazása és kiutaltatványozása tárgyában. 6% kamattal és mellé engedélyeztetik. 7. A tanácskozási szabályok módosítása iránti elnöki javaslat. A tanácskozási szabályok 1. §-a akként módosították: miszerint a jelenlévő tagok száma tekintet nélkül mindig határozatképesek, kivételt csak választás, vagy szerzése vagy eladása, avagy az egyházközség szervezetébe vágó kérdések feletti határozat képez, mihez is az összes egyházközségi tagok felelősségének jelenléte szükséges. A kölcsönök megszavazásánál egy tag indítványára névszerű szavazás rendelhető el.

Az adó-kivető bizottság Zombor városára nézve működését e hó 18-án kezdte meg.

Százhetvenezer forintos alapítvány. Gvosgyák Gábor 1848. évi földadnagy, kulai földbirtokos összes ingatlan vagyonát, melynek becsértéke 170,050 frt, „Gvosgyák Gábor és neje Franzl Paulina, 1848—9.” cím alatt alapítványul felajánlotta népművelési célokra. Az alapító úgy rendelkezett, hogy a tőke kamataiból szegény sorsu gyermekeknek 200 frtos ösztöndíj mellett iskoláztatásnak. Első sorban gör. kath. gyermekek részesülhetnek az ösztöndíj élvezetében a következők közt: Keresztúr, Kucura, Gyurgyevó, O. Verbász, Újvidék és Kula. Az ösztöndíj élvezők kötelesek tanulmányaikat magyarországi közép- és felső-tanodákon végezni.

Eszküvő. Apatinból írják: Bokor Róbert erdész-jelölt Vinkovcéről folyó hó 16-án reggeli 1/2 9 órakor vezette oltárhoz Marekovits Ferenc apatini közszeretében és köztisztviselő áll. kir. közjegyzői irodavezető kedves és művelt leányát, Bella kisasszonyt.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik boldogult férjem halála alkalmával részvétőket nyilvánítottak, különösen pedig Tatabáza n. é. közönségének férjem iránt tanúsított kegyeletért hálás köszönetet mond özv. Gyilkos Mihályné szül. Babilon Karolin.

Árverések. Martinecz Mihály 2992 frta b. ingatl. július 6. Temerin. Vukosavljev Száva 2940 frta b. ingatl. július 6. Ó-Kér.

Szerencsétlenség. Stöckl József kis-sztapári bérlőnek Veszeli Dusan nevű 13 éves kocsisa hétfőn saját vigyázatlansága folytán a kocsiról a rudra bukott. Erre a szilaj lovak megbokrosodtak s elragadták a kocsit. A fiú göröcsően kapaszkodott bele a rudba, s azon csúngve

hurcoltatta magát a fekevesztett lovak által. Egy pillanatra a kocsit neki ütődött egy fának, épen azon a helyen, ahol gyermek gubbaszkodott úgy, hogy erős ütés folytán a szerencsétlen gyermek feje borzasztóan összetörtött s agyveje kilocsant. A szerencsétlenül járt gyermeket szerdán temették el nagy részvét mellett.

Hangverseny. Apatinban folyó hó 14-én az „Andrészféle vendéglőben Herczenberger Sándor zombori zenekara mellett zártkörű „hangverseny” volt, melyet tánc követett. Az ugyan nem nagy számú, de szép társaság a legjobb kedvben hajnal hasadtakor oszolt széjjel.

Halálozás. Tisza-Földváron Czvetkovits János ottani g. kel. plébános f. hó 14-én, szombaton, 77 éves korában jobb létre szendertült. Ötven évig szolgálta mint jó pap egyházát és a maga szerény körében igénytelen ösztöne modoraért közszeretettel örvendett. Temetését Borota János ó-becsei esperes-plébános végezte.

Lemondott bizalmi férfiak. Zombor város a most működő adó-kivető bizottsághoz bizalmi férfiakul Masirevits György és Pekanovits András városi bizottsági tagokat nevezte ki. Alig kezdte meg a bizottság e hó 18-án működését, a bizalmi férfiak már is oly kollízióba jutottak a kincstári előadóval, hogy tisztikról tegnap leköszöntek. Állítólag a kincstári előadónak velük szemben tanúsított merev eljárása készítette őket ezen elhatározásra, mely ellen jogorvoslat kikérése mellett a m. kir. pénzügyminiszterhez fordultak. Nem tartjuk ugyan a hazafiság főismervénének a népszerű adótagadást, annyit azonban meg merünk jegyezni, hogy semmivel sem látjuk megokolva azt az általános csavarnomást, melyet ezen stagnáló város kereskedőivel és iparosával alkalmaz a financia. Végre is Zomborban az utolsó három év alatt a III. o. ker. adót fizetők előnyére semmi sem történt. Becsüljük a kincstári képviselőben a buzgalmat, de nem helyeslehetjük a túlbuzgalmat. (Beküldött.)

Frohsinn daltársulat Újvidéken. Bulkesz közönsége s annak vidéke oly élvezetes estélyen még nem vett részt, mint az újvidéki „Frohsinn” nevű dalegyület által f. hó 15-én a bulkeszi csárdán rendezett dalestélyi alkalmával. Az időjárás e napon nagyon kedvezőtlen volt, minden percben várható volt az eső, az égen a nap egészen nem volt látható. Ahhoz járult még a már nem hűvös, hanem a hideg időjárás s mintán a plakátok alapján az volt olvasható: kedvezőtlen időjárás esetén a legközelebbi vasárnapon tartatik meg a koncert, azon nézetben voltunk, hogy kedves vendégeink már nem is jönnek. Egyszerre csak herobog a csárda udvarára egy küldöncökös, azzal az üdvözléssel: „A Frohsinn Újvidékről pont 2 órakor elindult.” Mindjárt nekiesztünk a még hátralevő munkánkhoz, az egyik ide, a másik oda futott célja felé. A csárdát felbogarogtuk, a bejáratnál díszkaput emeltünk „Isten hozott” felirattal. Pont 5 órakor megérkeztek „Frohsinn” dalárdisták, felbontott zászlojukkal. Bulkesz község fontcáján át Rapp Jakab helybeli földbirtokos vendégszerető házához hajtottak, itt sűrűgetve s pár éneket elénekelve, a 10 kocsiból s Obermüller Ferenc elnök vezetésével álló menet a csárdára hajtott. A csárdabelieknek a kedves vendégek közlekedését mozsarak durrogatása adta tudtul, mire a várakozók a vendégek fogadtatására a folyosóra siettek. Zeneszó mellett vonultak be a csárda udvarára s a vig. pezsgő városi fiatalag az ott várakozókkal megismerkedvén, közösen bemutatták magukat. Este 7 óra tájt kezdődött a koncert a következő válogatott darabokkal: 1. Würzburger Schlüzenmarsch, Männerchor von Kreutzer. 2. A Busserl von Diandlan, Männerchor von Koschat. 3. Susi's Herzebein, Soloseene, előadta Dussing. 4. Blümchen am Haag, Männerchor von Storch. 5. Sturm-beschwörung. 6. Nächtlicher Weile, Terect, előadták: Guth, Schulz, Baumgartner, Fischer. 7. Trinkelre. 8. Liebesbann, Quartett, előadták: Schulz, Baumgartner, Dussing és Guth. 9. Der Drahrer, előadta Lichtler Viktor. 10. Das deutsche Lied, énekelte a dalegyület. Az énekeket kitünően adták elő. E helyütt nem feledkezhetem meg egyes karmestertünkről, Haki E. urról, ki az egész estén a legnagyobb önfeláldozással állott a dalegyület élén s azt szakavatottsággal vezette, s e helyütt is méltó elismerésünket fejezzük ki. De ki kell emelnem az egyet elnököt, Obermüller Ferenc urat is, ki egész éjjel a pezsgő fiatalag élén állott s ezekkel mulatva, másokat is mulattatott. Felköszöntőiből mi bulkesziek is sokat merithettünk. Azokban egyetértésre írt, mert tapasztalásból tudja, hogy a pártoskodás jóra nem vezet. Beszédje viláross eljenzéssel fogadtatott s a lelkesültség annyira vitte a kedélyeket, hogy a szónokot ösmagyar szokás szerint fölemelték s éljenzették. A dalegyület is ki kell emelnem hazafias iránya miatt, eltekintve attól, hogy a neve német. Az egyes darabok előadása alkalmával valamely német atyafi belekialtott „hoch, hoch!” mire egyes dalegyületi tagok azt felelték: „atyafi nem vagyunk Németországban, hanem Magyarországon!” E momentum — e sorok írójára, mint pedig az egész hallgatóságra — nagyon jó hatást tett. E perctől fogva csak a magyar „éljen!” volt hallható. Koncert után tánc következett. Táncra perdült itt majdnem mindenki s pezsgő jó kedvben járták a táncot reggeli 4 óráig, a mikor kiki kocsijára ült s falujába hajtott. Az egész mulatság igen jól sikerült. Ott láttuk — a rossz időjárás dacára — a csárda hű vendégeit Petrovácról, továbbá Soóve, Kulpin, O-Kér, Glózsán stb. községek intelligens elemeit. Bulkesz műveltebb osztályából csak egy töredék vett részt. A párti vizályok — úgy látszik Bulkeszen — előbbre valók, mint a közérdek. A dalegyületnek 40 krnyi beletidj mellett 42 frt 60 kr jövedelem jutott. Felülizetésekk voltak a következők urak részéről: Reitter E. (Petrovácról) 60 kr, Gotthárd S. 20 kr, Sándor Gusztáv J. (Petrovácról) 20 kr, Rapp Jakab (Bulkesz) 1 frt 20 kr, Krámer Péter 1 frt 40 kr, Rapp Jakab ifj. 20 kr, Bauer Károly (Kulpin) 20 kr, Haug János 20 kr, Frank János (Bulkesz) 20 kr, Rapp Károly 10 kr, Werle János 20 kr, Beck Konrad (Conradspath) 60 kr, Sax Károly 20 kr, Balázs Lajos 20 kr, Schöner József (Palánka) 60 kr, Bundusz Károly (Bulkesz) 20 kr, összesen 6 frt 50 kr. Abban a hitben, hogy az újvidéki dalegyület még a jövőben is meg fog szerencsétlenni ily főséges szórakoztató mulatsággal, nem feledkezhetek meg egyúttal a mélyen tisztelt elnök, karmester uraknak, valamint a dalegyületnek, e helyütt is a tetteikért mély köszönetünket kinyilvánítani.

Javadalomkezelési értekezlet volt szerdán a város háza polgármester ur elnökelete alatt. Még februárban kiküldetett egy bizottság, hogy végre a vá-

rosi javadalmak kezelése, a felelősségnélküli patriarchális állapotból más városok modern berendezése szerinti módra átalakuljon. A polgármester számos városnak idevágó szabályzatát áttanulmányozván, oly javaslatot készített, mely e nemből a létező legjobb, legkiválóbb szervezést biztosítja. Ez ugyan egy olvasásra is kivétel; azért mégis jobb lenne az ilyen, tanulmányt követelő javaslatokat az illető bizottság tagjai közt legalább három nappal az értekezlet előtt kiosztani; mert ha kedden délután kapja az ember a javaslatot, szerdán reggelre talán végig se olvashatja, nemhogy áttanulhatná. Különben a mesterét dicséző szabályzati javaslaton alig van megrostálni való; hacsak élvezhetetlen értelmi hibáktól hemzseggő nyelvezetét (vagy talán inkább szedését?) nem említjük.

Földadónk. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel hűzhírré tétetik, hogy az 1890. évre kivetett és érvényesített földadó kivetési lajstrom az 1883. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében 8 egymás után következő napon, vagyis folyó évi június hó 20-ától június hó 27-éig bezárólag a városi adóhivatal helyiségében a hivatalos órák alatt mindenki által betekintés végett közszemlére kitétetik. Minden az érdekeltektől közönség azon megjegyzéssel értesítetik, hogy a kivetés ellen némi felszólalásait: a) azon adózók, kik ezen adó-nemmel már a múlt évben megrovattak a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt; b) azon adózók pedig, akik ezen adó-nemmel a folyó évben első ízben rovattak meg, ebbeli adó tartozásuknak az adókönyveikben történt bejegyzésétől számított 15 nap alatt a városi tanácshoz címreze írásban beadhatják. Elkésve beadott felszólalások figyelembe vétetni nem fognak. Végül felhívunk mindazon adózók, akik ezen adó-nemmel ez évben legelőször megadóztattak, miszerint adókönyveiket azon 8 nap alatt, míg a lajstrom közszemlére kitéve van, az adónak leendő előírása céljából a városi adóhivatalnál okvetlenül mutassák be. Zombor, 1890. évi június hó 16-án. Dr. Csibás Benő, polgármester.

Vöröskakas. F. hó 17-én este 10 órakor Bulkeszen Krámer János házában tűz ütött ki. Az épület hátulsi része, mely náddal volt fedve, leégett. A marha állományában semmi kár nem esett. Az épület biztosítva volt. A tűz keletkezési oka eddig ismeretlen.

Ó-Becseről írják. A bács-tiszai ármentesítő társulatnál f. évi március hó 15-én Ó-Kanisán megtartott választás alkalmával Tóth József eddigi társulati elnök helyett Gombos Béla főszolgabíró lett megválasztva s hogy ezen választást Király Sándor ó-kanisai ügyvéd egy-két ó-kanisai társával együtt megfélebbezte s hogy ezen felebbezést a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter f. hó 11-én 26814. sz. a kelt rendeletével, mint minden helyes alapot nélkülözött, elutasította. — Ugyanez alkalommal a választmányi tagok megválasztását megsemmisítette, mint szabályellenest és mintán a választmányban Mohol társaközönség nem nyert képviselést. Az elutasító végzés így szól: A bács-tiszai ármentesítő társulatnak Ó-Becsen. Folyó évi május 23-án 46. sz. a kelt, továbbá kelet nélkül felteveztetett ad 88. számú jelentésére az iratok visszaküldése mellett értesítem a társulatot, hogy dr. Király Sándor és társainak a folyó évi március 15-én tartott közgyűlésen történt elnökválasztás megsemmisítését kéri felebbezését elutasítandónak találtam, mert a főszolgabírói állás a társulat elnöki tisztével összeférhetlennek nem tekinthető, s elnökválasztás alaki szabályszerűsége ellenében emelt azon kifogás, hogy a lemondott választmányi tagok mint községi kiküldöttek a szavazásban részt vettek, minden helyes alapot nélkülöz. A választmányi tagok közgyűlésen történt megalakítása ellen Mohol község elöljárósága és meghatalmazottja részéről közbevetett felfolyamodásukat azonban figyelembe kellett vennem s ezekhez képest a jelzett közgyűlés 13. számú határozatát, mely szerint az abban megnevezettek a társulati választmányi tagjaira választassanak, hatályon kívül helyezem és a társulatot újabb szabályszerű választás foganatosítására utasítom. Mert noha a választmányi tagokra a közgyűlésen jelen voltak által történt együttes szavazás ellen kifogás nem emelhető: a társulati alapszabályok 14. §-a világosan rendeli, hogy a választmányi tagok a községek meghatalmazottjai sorából választassanak; a meghatalmazottképp nem igazolt Boromiszta János és Jankovits József tehát szabályellenesen választattak; valamint szabályellenesnek kell tartanom azt is, hogy ugyanezen §. rendelkezése s az eddigi gyakorlat dacára Mohol község a választmányban való képviseltetés jogától elesett. Miről felfolyamodók megfelelően értesítendők. Budapest, 1890. június 11-én. A miniszter helyett Fejér s. k.

Az osztályvizsgálatok sorrendje a zombori állami főgimnáziumban. Június 21-én reggel 7 órától a r. kath. és gör. keletiek hittani vizsgálat. Június 23-án d. e. 8 órakor: I. A) o. latin, magyar; I. B) o. földrajz, számtan, rajz; II. o. latin, magyar, földrajz; III. o. latin, magyar, német, történelem; d. u. 2 órakor: II. o. számtan, rajz; V. o. latin, görög, magyar, német; VI. o. történelem, természetrajz, mennyiségtan. Június 24-én d. e. 8 órakor: I. A) o. földrajz, számtan, rajz; I. B) o. latin, magyar; IV. o. latin, magyar, német, történelem; VII. o. latin, görög, mennyiségtan, természettan; d. u. 2 órakor: III. o. földrajz, számtan, rajz; V. o. történelem, természetrajz, mennyiségtan; VI. o. latin, görög, magyar, német. Június 25-én d. e. 8 órakor: IV. o. mennyiségtan, természetrajz, rajz; VII. o. földrajz, magyar, német; d. u. 2 órakor szerb nyelv. Június 26-án d. e. 8 órakor: az izraelita vallásuk hittani vizsgálat; a magánvizsgálatok írásbeli része; d. u. 2 órakor: a magánvizsgálatok szóbeli része; d. u. 3 órakor: torna-iz. Június 27—28-án gyónás és áldozás. — Évzáró ünnepély június 30-án reggeli 9 órakor.

Pályázat van hirdetve Ó-Futakon g. kel. tanítói állásra; fizetés 400 frt, 52 frt 50 kr lakbér, 50 frt ismétlő iskoláért, 24 frt két öl fa váltásdíj; összesen pénzben a javadalom 526 frt 50 kr.

Felhívás. Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel felhívunk Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága területén lévő vámszedésre jogosultak, hogy a közutak és vámokról szóló 1890. évi I. t. c. 92. §-a értelmében — jelen törvény életbelépe előtt tényleg gyakorolt azon vámszedési jogokat, melyek a törvény 81. §-ban a kövezet-vámokat kivéve részletezve vannak t. i. a közutakon a közforgalomra szolgáló hidakon — komponok (réveken) és hajóhidakon fennállanak, igazolják. Ezen igazolást illetőleg megjegyeztetik, hogy a vámjog tulajdonosok által az igazolási kérvények: 1. a vármegye alispánjához címezve nyújtandók be, 2. a hi-

vatkozott
lendők fe
mitandó
15-éig a k
adandók
Endre s
K
ter Mar
gesítette

Philos

Ha a
zófia m
ez, a me
ká-nak i
gy a k
megvilág
dásra, em
ismerteté
emberi sz
Teremtés
remtőjét,
volna bűs
kébb, min
Ine
vette pr
a tömeg
Vizsgáló
tobb és
végest és
testet és
a gonosz
művében
phisika, t
törekvés
alábbi me
kasságára
érdeklődés

A f
zófus min
ennélfogva
— írja a
azonban s
ur és köz
pedig va
kedő: ak
a vizsgáló
létében és
minővel sz
problémát
kétségte
tudomány
Fichte, Sel
ma már ne
akar adni,
megoldani,
hanem tel
csak mon
rozott gond
zónk ezek
beszél, de
de nem ve
legelősi m
va lóban
eredetében
merni.” Sz
robbantota
dolgozta.
Létező dolg
Hogy besz
fiáját állít
faktív jel
nak minél
önmagában
róla állítan
ságban m
ságnak, az
zónk gond
alak nem l
szerzőnk ak
gondolat
mond azért
sággal. S
ság, az pu
nélkül szü
dolatnak a s
azt az egy
zónknek ez
Ebben rejll
A hír
zetnek esal
tűnjék ki t
és látni ne
tások páros
... amit az
megjelenít
nagyon ok
melybe a lá
az egyidejű
egyénlőv
roltság, és t
ság: annál
tér. Az anv
élet, tér mi
végtelenség
lenségben, a
anyagsg —
fejezi ki ma
gyarsággal
gondolatok
kájának a g
e sorokat k
talan csapó
„oly a lap
rossz magyar
tin könyvbe
ismét csak m
tások alapját
képes. Mily
látni, észre
— a tér”; a

vatkozott törvény 92. §-ában előirt okmányokkal szerelendő fel, 3. ezen hirdetmény közzététele napjától számított két esztendő alatt vagyis 1892. évi június hó 15-éig a különbeni törvényes követségnek terhe alatt adandók be. Zombor, 1890. évi június hó 9. é. Schmausz Endre s. k., alispán.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Maros Péter zombori főgimnáziumi pedellust véglegesítette.

Általános világnézet.

Philosophiai tanulmány. Irta Spännagel Samu (Schaller Jenő). Megjelent Csorvankán.

Haladunk — még pedig erősen: Csorvankán filozófiai munka teremt és látott napvilágot. Oly jelenség ez, a melylyel megénk legelterjedtebb lapjának, a „Bácskának” is foglalkoznia kell. Iparkodnia kell e munkát egy a közönség, mint maga a szerző közelebről megvilágítani; hátha amaz némi komolyabb gondolkodásra, emez pedig még tisztultabb szemléletre emelkedik ismertetése segítségével. Mert hiába minden — csak az emberi szellem, a gondolkodás mélysége az, a mely a Teremtés csücskjét képezi, a melyben az ember Teremtőjét, a végtelen lényt tükrözi vissza. S ki ne volna büszke közönségünk és hasonlatosságára s annál büszkébb, minél nagyobb e hasonlatosság, e visszatükröződés!

Ime pl. szerzőnk meglehetősen önértékeléssel szól a felvetette problémákról, mert éreznél látszik, hogy felül áll a tömeg; feléje emelkedett gondolkodása mélységével. Vizsgálódása tárgyává teszi az emberi elme leghonyolultabb és legnehezebb kérdéseit: „a hitet és a hitést, a végest és a végtelent, a tért, a valamit és a semmit, a testet és az észet, a lelket, az életet, az Istent, a gonoszt és a jót, Krisztust, az örök életet”. Van tehát művében dióhéjba szoritva: psychologia, logika, metafizika, theologia, ethika stb. Fogadjá szerzőnk komoly törekvéseért elismerésünket. De csakis ennyit! A többi, alábbi megjegyzésünket pedig vegye okulásul jövő munkásságára. Elmondjuk, mert munkás szomszédunk érdeklődést ébresztett bennünk. S csakis ezért.

„A filozófiát nem lehet megtanulni. Ellenben filozófia minden ember, a kinek gondolkodó feje van s aki ennél fogva vizsgálódásra, kutatásra, elmélkedésre képes” — írja a munka előszavának elején a fordító. Ezt azonban semmi esetre se tessék elhinni kedves Szerző ur és közönség. Hiszen ha a filozófia tudomány, még pedig valamiféle vizsgálódó, kutató és elmélkedő: akkor mindenesetre megtanulható, legalább annak a vizsgálódásnak, kutatásnak és elmélkedésnek a mibenlétében és módszerében. S valóban oly módszerrel, a minővel szerzőnk művében találkozunk, ma már filozófiai problémát nem lehet megoldani. A filozófiának ép oly kétségtelen szemléletai vannak, akár csak a természet-tudományoknak. Ezeket ellenmondó és üres frázisokkal Fichte, Schelling és különösen Hegel vizsgálódásai után ma már nem szabad megoldani iparkodni. Aki filozófiát akar adni, filozófiai kérdéseket végelesen és okosan megoldani, annak a mult filozófusait nem csak olvasnia, hanem teljesen értenie is kell; más szóval nem csak mondatokat kell a multból tudnia, hanem határozott gondolati szemléletekkel kell bírnia. Szerzőnk ezekkel — fájdalom — nem rendelkezik. Ő csak beszél, de nem mond, nézeget, de nem lát, vizsgálgat, de nem vesz észre határozottan semmit. Ime mindjárt legelső mondatában is tájékozatlanul indul: „Mindén valóban és csak gondolatban létező dolgot a maga eredetében, igazi mivolta szerint, világosan kell megismerni.” Szerzőnk ezzel az emberi tudatot már kétféle robbantotta, t. i. valóban és csak gondolatban létező dolgokra. Azt hiszi tehát, hogy a csak gondolatban létező dolgok nem egyszersmind valóban létezők? Hogy beszélhet így az a gondolkodó, aki Fichte filozófiáját állítólág ismeri, átértette a szubjektív és objektív jelenségek azonosságát? Gondolkodásunknak minden ténye, bármilyen abszurd dolog legyen is önmagában, valóban létezik, mert jelentkezik; amit róla állítunk szabad, csakis annyi, hogy a külvilóságban nem létezik, nem felel meg más külső valóságnak, azaz mint ismeret nem igaz. De amit szerzőnk gondol, hogy valóban t. i. mint objektív létalak nem létezik, azt állítani nem szabad. Az igaz, hogy szerzőnk akar valamit mondani, mikor azt mondja, csak gondolatban létező; de ez a kijelentése semmit sem mond azért, mert a gondolatot szembeállítja a valósággal. Szerinte tehát ami gondolat, az nem valóság, az pusztán üres, légnemű, megfoghatatlan, realitás nélkül szükkölködő semmi, azaz — gondolat. A gondolatnak a semmibe való ezen ozlatásával azonban csakis azt az egy ténnyt sikerült itt bebizonyítani, hogy szerzőnknek ezen alapgondolata valóban — semmi. Ebben rejlik Előszavának semmitmondó volta.

A hitről szóló és csak frázisokban ömledező fejezetnek csak utolsó sorait veszem boncolás alá. Hadd tünjenek ki itt is, hogy szerzőnk csak beszél, de szemlélni és látni nem szemlélni és nem lát semmit. A legszebb állítások párosulnak itt a legzavarosabb ellenmondásokkal. „... amit az ember látni, észrevenni vagy gondolatban megjeleníteni képes, első sorban a tér;” — mondja pl. nagyon okosan és találon szerzőnk — „az a tér, a melybe a látott, észrevett, gondolt esik, melyet az egyidejűleg elfoglal, tehát magával azonosít, egyenlővé tesz; tér az anyagságban, mint határoltság, és tér az anyagtalanságban, mint határoltalanság: annál fogva minden létezésnek alapja — a tér. Az anyagatlan végtelenség: tér mint erő, tér mint élet, tér mint érzés; az anyagság által (látszólag) határolt végtelenség: tér mint anyag. Az anyagatlan végtelenségben, a térben mint erő, érzés- és életben székel az anyagság — és annyi a tér, mint az anyag.” Így fejezi ki magát a tér szemléletére nézve rossz magyarsággal szerzőnk. Rossz magyarsággal, de helyes gondolatokkal. És sietünk megjegyezni, hogy ez munkájának a gyöngye. Ha esetleg e sorokon kezdődik és e sorokat következtesen tovább és keresztülviszi, talán csakugyan igazat adhattunk volna neki, hogy t. i. „oly alapos igazságokat fejtegetett — persze rossz magyar fordításban — aminők még semmiféle latin könyvben elő nem fordultak.” De sajnos — szerzőnk ismét csak mondatokat, frázisokat írt, de a mondott állítások alapját képező ténnyt szemlélni, átérteni nem volt képes. Mily gyönyörűen mondja, hogy: „amit az ember látni, észrevenni vagy gondolatban megjeleníteni képes — a tér;” azaz tehát a tér minden, a tér mint

egyedi terjeszkedés, önnylvánulás, önfeszültség, mert minden „látott”, „észrevett” és „gondolt” dolgot „magával azonosít”. „A tér, az erő, az élet, az érzés — ő „az anyag” maga. Valóban gratulálunk a szerzőnek. Itt olyasvalamit mond, oly alapigazságot állít — persze zavarosan, és nem tudatosan, — a minőt igazán semmiféle latin könyvben nem találhatni. Ezzel az igazsággal valóban előre lehet nem csak a filozófiát, de magukat a természettudományokat is vinni. De bocsánat — nem a mi szerzőnk gondolkodása szerint. Mert alig hogy e nagyszerű igazságokat elmondotta, nyomban rá beszél „határolatlan végtelenségéről”, „a mindent átható ür” tényéről. Csak az imént állította, hogy minden tér, még pedig a külső valóságban, mint a anyag; — és ime most már egyszerre beszél ür szemléletéről, mint a anyagtalanságról, tehát mint a konkrét térnek tagadásáról. Sőt a térről szóló fejezetben már teljesen naivitásba, ellenmondó kapkodásba esik, megtagadja fentebbi gyönyörű állításait s ezzel bebizonyítja, hogy csak beszélt, de nem szemlélt és nem látott igazán semmit. „Az ür vagy a tér ennél fogva anyagtalanság.” Ime tehát a konkrét tér-anyag egyszerre üres, anyagatlan semmivé várszóódott a frázisos, a szavakkal csak handabadozó filozófiai gondolkodás előtt! „Csak ürben létezhetik az anyag, csak ott van helye az anyagnak, ahol tér van.” Lám a filozófus-büvész! Gondolkodása várszavesszéjével ime egyszerre csak kitepte az anyagot a térből s ott hagyta a szemlélők nagy csudálkozására az üres tét! Valóban jobban ellen nem mondhatott volna szerzőnk fentebbi nagyszerű állításainak, jobban ki nem gonyolhatta volna a filozófiai spekulációt, mint mikor így szól: „Anyagtalanság tehát létezik, és az a tér.” Ugyan hol létezik ez az anyagtalanság? Talán a természetben, ebben a végtelenül gazdag, konkrét, anyagi jelenségek világában?! Távolról sem. Megsugom én a szerzőnek: a gondolkodás absztrakciójában, tehát szerző ur gondolati szemléletében, a melyre nézve pedig önmaga mondja, hogy „csak gondolatban” és „nem valóban” létező.

Hát ezt az állítást: „A semmi fölülállhatatlan. Csupán csak anyagi és anyagatlan valami létezik” — átértette-e szerzőnk? Hiszen ha a semmi valóban felülállhatatlan, tehát nem létezik, vajjon hogy jutott az emberi tudat létezésének birtokába? Erre próbáljon feleletet adni szerzőnk. Az igaz, hogy a semmi fölülállhatatlan; de csakis a külső valóságban, a természetben, az anyagságban, a térnek konkrét világában; de igenis felülállható a gondolkodás absztrakciójában, nem érzéki, nem-anyagiasnak tetsző, azaz anyagatlan világában — mert hiszen a semmi maga éppen ez az anyagtalanság. Mikor tehát azt állítja szerzőnk: semmi nem létezik, csakis anyagatlan valami létezik: ismét önmagának mond ellen, mert a mit a semmiben megtagad, azt az anyagtalanságban újra állítja.

S ezek az ellenmondások ölik meg szerzőnk munkáját. Nem lehet ott semmiféle eredményről sem szó, a hol csak pusztá állítások s ez állítások után nyomban tagadások következnek. S ezekre az ellenmondásokra akarna tehát a szerző új filozófiai világnézetet állítani?! Mint az, a ki egyet lép előre s nyomban egyet lép hátra, ugyanazon egy helyen marad: éppen így nem halad okoskodásában egy lépést sem szerzőnk, mert a mit most igen szépen állít, azt nyomban rá megtagadja. Csak szó és szó nála minden, de az ige még nem vált önáló testté, hogy meglevendenként kétségtelenné tegye az állítottakat valóságát. Filozófiai szinestetű frázisokból van összerakva műve, csillog és elvakít, de éppenséggel meg nem győz. Mintha csak újra hallanók a legelső mondat igéit: „csak gondolatban létező.” Amde a gondolatban létező dolgok is objektív létjelenségek, egyszersmind. Tények és reális szemléletalakok. Éppen ezért az igazi filozófiai vizsgálódásnak ép ezen realitásukban kell őket megvilágítani. A filozófiai gondolkodás is tényeket szemlél tehát s e tények reális létalakjait írja le. Egy tekintni a gondolkodást, mint objektív szubjektív jelenségek való és természetes világát, a melynek egyetlenegy létalakját sem szabad eltagadni és megholtatni, nem-létezőnek hiesztelni, hanem inkább valamennyikkel mint tevékeny, életeleves és létező egyediségekkel kell leszámolni. Ezt várjuk és követeljük a filozófiától mi s ezt kell szerintünk a filozófusnak megtanulnia. Mert olyan filozófia, a melyet nem lehet megtanulni, hanem a mely az emberrel vele születik, a mai természettudományok szerint, lehet valamiféle öröklött betegség, a mely gyógyításra, de távolról sem tudomány, a mely terjesztésre — szorul.

Éppen ezért hisszük, hogy a szerző nem ért egyet a fordítóval; sőt reméljük, hogy nem fog egy második kiadásnál, vagy kötetnél egyetérteni magával a mostani szerzővel sem. Következéteség a nagy gondolkodók zsinórmértéke. E nélkül filozófiai rendszert — sőt bárhol is új iskolát nem teremthetni. Ajánljuk ezt szerzőnknek, mint filozófiai gondolkodásra törekvő munkásnak figyelmebe.

Simon dr.

Ujvidék, 1890. június hó 17-én.

A „Zasztava” f. é. 83-ik számában: „Foltozásaink” címén a következőket írja az idej delegációk működéséről: „Öfelségének megnyitott beszéde, melyet a delegációkhoz intézett, semmi újat nem foglalt magában, kivéve azt, hogy Szerbiáról nem igen figyelgen az említés téve. Természetesen ez Kálnoky gróf műve, aki Szerbiát szeretné ismét oly helyzetbe hozni, mint mikor még I. Milán király uralkodott a szerencsétlen haladó párttal. Már régen nem halottunk oly helytelen panaszt, mint épen most, mikor azt állítják, hogy az összes államokkal barátságos viszonyban élünk. Kálnoky folyton azt hirdeti, hogy ő más államnak belügyeibe nem avatkozik és dacára állításainak, önmagát eklatánsul megcáfolja akkor, a midőn Szerbia belügyeibe avatkozik. Kálnoky Szerbiától tetteket kíván annak bebizonyítására, hogy Szerbia barátságos indulttal viseltetik Ausztria-Magyarország iránt. Csodálatos, hogy egy békeszerető nagyhatalom quasi fél egy piciny királyságtól és keres tőle garanciákat a béke és barátságos viszony fenntartására. Miféle tetteket kíván Kálnoky a kisdéd Szerbiától? Talán azt, hogy a sajtószabadságot szüntesse meg, vagy talán, hogy helyezze vissza a mi kedves barátunkat, Milán királyt és a haladó pártot? A magyar kormány sietett is represszáikkal, Szerbiából megtiltotta

a sertések behozatalát, Polih urnak „drága Falkja” pedig kijelentette a delegációban, hogy meg van elégedve Szerbiának ezen anyagi megbuktatásával. Az ilyenmő beavatkozást semmivel sem lehet okadatolni, vagy talán az olasz, orosz, német és román sajtó más-ként nyilatkozik rólunk, mint a szerb sajtó? Vagy talán Ausztria-Magyarország sajtója másként nyilatkozik Szerbiáról? Épen a napokban Szimity ur Szerbia követe Bécsben egy hírlapiró előtt, idézte egy bécsi lapnak nyilatkozatát Szerbiáról, mely a következőleg hangzik: „Wenn man die Schweine schlägt, so meint man die serbischen Radikalen.” (Ha a disznókat ütjük, akkor ezalatt értjük a szerb radikálisokat) Mit akarnak ezen represszáikkal elérni? Romániával ugyis már gazdasági háborúban állunk. Szerbiával a legközelebbi jövőben fontos kereskedelmi szerződéseket kellene alkotni, vagy talán kormányunk oda törekszik, hogy kiviteli cikkeinket el akarja zárni az egész keletet? Nemzetközi helyzetünknek a szomorú képe még sötétebbnek tünik fel, ha beletekintünk a hadügyi delegacionális albizottságnak munkájába. Közös költségvetésünk túlhaladja már a 130 milliót, a nemzet a végtelenség ki van szivattyuzva, de azért a hadügyminiszter 1891-ik évre mégis több pénzt kér, de nemcsak hogy többet kér, sőt biztos kilátásba helyezi, hogy 1892-ik évre még 21 millióval több kiadása lesz. Hová vezet ez? Maga a hadügyi előadó felszólalt a miniszter ellen azt mondván: továbbra is így nem mehetünk. Mi anyagilag tönkre fogunk menni még mielőtt háború kerülné a dolog, sőt a háború is előnyösebb az ilyen helyzetnél, mert így lassanként, de biztosan elbukik a nemzet. No de mindenesetre nem használ semmi. Ezen figyelmeztetésekre így felelek: „Ha a dóni és kubáni kozákok eljönnek Budapestig és elkezdnek benneteket sarcolni, akkor még többet fogtok fizetni.”

Az a kérdés merül fel vajlon annyireneteg anyagi kiadások mellett, képesek leszünk-e oly hadi erőfőltatni, hogy legalább visszatartóztatthassuk tőlünk ezen kozákokat? A hadügyminiszter erről világosan nyilatkozott. Azt mondta, hogy mi hadügyi tekintetben nem versenyezhetünk sem Orosz-, sem Német- sem Franciaországgal. Mindent, amit e tekintetben teszünk és a jövőben is — tekintve anyagi erőnket — tenni fogunk, az más nagyhatalmakhoz képest nem egyéb, mint foltozás, és kiadásaink csak azért oly óriásiak, hogy legalább béke idején fenntarthatassuk magunkat, mint nagyhatalom. — De mi lesz akkor, hogyha háború kerül a dolog? Miért kívánják tehát a népektől ezen óriási áldozatokat? Talán azért, hogy ne legyen közöttünk nagy különbség és a többi nagyhatalmak között?

Elismerjük, hogy féltünk e desperatus állapotainkból a konzekvenciákat kivonni, mert ez az üdvös tanulság kilátszik az idej delegiókból.

Mi nem merünk a jövőnek szemé közé nézni.”

Szalay György, r. l.

A közönség köréből.

Nyílt válasz a „Pesti Napló” 154. számában megjelent „Bácsmezei közigazgatás” című közleményre.

Az előttem ismeretlen cikkirő — talán jöhíszeműleg, — de mindenesetre — rosszakaratú, hamis adatokon alapuló információk által — félrevezetve, ellenem oly vádakat emel, melyekre a közvéleménynek — a dolog valódi állásáról leendő tájékoztatása végett — röviden és tárgyilagosan válaszolni kötelességemnek tartom.

A maradványföldek váltásösszege csakugyan 41,276 frt 90 krnyi tökésszegeben és ennek 1848. évi május hó 1-től járó kamataiban, de nem egyezséggel, hanem Petrovác község urbéri perében hozott legfőbb bírósági ítélettel lett megállapítva.

Ezen váltásösszeg és kamatainak beszedésével önállólag s nem velem egyetemben, Balázs Márton és később Kukučka Pál mint pénztárnokok bizattak meg az urbéresek által; tíz év helyett husz éven át és jelenleg is még azon okból szedetnek a váltásösszegek, mivel sokan hátralékban maradtak, kiknek tartozásai a futtakai uradalom ez idő szerinti 3615 frtnyi követelésének törlesztésére, még most is végrehajtás útján szedetnek.

Téves azon állítás, hogy husz év alatt egyszer sem tétetett számadás, mert a futtakai uradalommal évenként megtörtént a leszámolás, sőt pénztárnoki változások az uradalom megbízottjának közbenjöttével állapított meg a tartozás, lezárattat a számadás és eszközöltetett az átadás; így állapított is meg a váltáságtartozásnak 1889. évi július hó 27-én meg fennállott összege 5095 frt 50 krban, a mely időközben 3615 frtra apadt le.

Az pedig, hogy az ebbeli számadások törvényhatósági jóváhagyás végett beterjesztve nem lettek, abban leli okát, hogy ezen penzalap nem köz- hanem az urbéresek magánügyének tekintetett, minél fogva nemcsak Petrovác, hanem a futtakai uradalomhoz tartozó Glozán, Begecs, Ó- és Új-Futtak, Piros és Kiszács községek sem tartották magukat kötelezetteknek az ebbeli számadásokat törvényhatósági jóváhagyás végett felterjeszteni.

Ami a likvidáció alkalmával penzalapványként kitüntetett 14,903 frtot illeti, ennek hovaforrása a számadások során igazoltatott s a törvényhatóság által elfogadott azon 4990 frt 03 kr kivételével, melynek megtérítésében a pénztárnokok elmarasztaltattak; de a melyből 3013 frt 50 krba, mint községi célokra kiadott összegre, a viszkereseti jog Balázs Márton pénztárnok javára megállapított; 1976 frt 53 kr pedig Kukučka Pál pénztárnok terhére fenntartott, mivel ezen összegnek számadásaiban kimutatott községi célokra történő kiadásait csak az az időbeli községi előljárók bizonyítványával támogatta, mit a törvényhatóság igazoltnak el nem fogadott.

E szerint a maradványföld váltási penzalapban hiány nincs, tehát sikkasztás nem történt.

Azon állításra, hogy én a nyilvánosítás eszközöléséhez szükséges utbaigazító iratok és jegyzőkönyvek kiadását megtagadtam volna, nem áll, mert épen én kerestem fel s adtam át a nyilvánosítónak az összes régebbi okmányokat.

Hírlík ugyan, hogy néhány könyvecske a temetőben találtatt, melyek most is Kotasz Samunál vannak, de a nyilvánosító biztos az azokban is bejegyzett fizetéseket a naplóban elkönyvelve megtalálta.

Minden alapot nélkülöz azon feltevés, hogy nem 99,079 frt, hanem 115—120 ezer forint szedettet be leg-alább, mert a nyilvánosság nemcsak a könyvecské, hanem a kivételi jegyzékek és eredeti naplók alapján eszközöltetett és a valóságnak megfelelő bevételi összeget állapította meg.

A számadásoknak hatósági megvizsgálását illetően, csak annyit jegyzek meg, hogy azok a megyehatóság által beható vizsgálat alapján elsőfokú határozatokkal elintéztettek, és hogy ezen elsőfokú határozatok a pénztárnokok és panaszok által felelőztetve, most a n. m. kir. Belügyminiszteriumnál vannak elbírálás végett.

Azon állítás, hogy a kérdéses pénzalap a volt pénztárnokok vagyontalansága által kárt szenved, Balázs Mártonra nézve valótlán, mert ennek hagyatéka 2 ház és 3/4 telek földből állott, mely vagyonnal, még mielőtt pénztárnokká választott volna, már birt s melyet örökösai, azaz 3 fia, jelenleg is tulajdonol bírnak.

A hírlapi cikknek egyedül azon része, hogy Kukukska Pál vagyónáról tudtom s közreműködésem nélkül talált idót és alkalmat, gyermekeinek adásvevési szerződést adhatni, az igazságnak teljesen megfelel, mert a marasztaló megyei határozat kihirdetése után csakugyan besietett Ujvidékre s ott átruházta vagyontát fiára.

Az 1877. évben, midőn Kukukska Pál pénztárnok huzamos ideig beteg volt, a végrehajtás pedig el volt rendelve, Kukukska Pál pénztárnok engem kért meg, hogy helyette a váltásdíj fizetéseket átvegyem, én 6791 frtot helyette beszedtem, de azt neki, amint befolyt, több részletben átadtam, ő az átvételt naplójában elismerte, s az összeget az uradalomnak beszállította; e szerint én nem mint megválasztott és felelős pénztárnok kezeltem önállóan a pénztárt, hanem csakis időszerelem, kisegítő-kép s az ő megbízásából és felelőségére vettem át a befizetéseket.

Nem áll továbbá az, hogy Petrovác községének bármilyen hiányosságait kellene megtérítenie, mert a futtiki uradalomnak csak 3615 frt jelenlegi követelésével szemben fennáll és beszédés alatt van egyesek különlevő ugyanannyi hátraléka.

Hogy a maradványföld pénzalapból fedezett, de a községi pénztárt terhelő fizetések, melyeknek egyikét a cikkben, nem a község mint testületet, hanem az urbéreseket terhelő s 1857. évbéli szerződésen alapuló 4000 frt ügyvédi honorárium, a községi számadásokban is, azaz kétszer, csakugyan el nem számoltattak, a törvényhatóság nem mulasztotta el az összes községi számadásokat bekívánni s teljes meggyőződést szerezni. Ezen meggyőződésen alapszik határozata is.

Kezelési díj és az uradalom ellen a kamatok iránt indított újabb per költségeinek fedezésére a 41,276 frt váltásdíjének egy százaléka nem az egész kezelési időre, hanem minden évre, évenként véve lett megállapítva, amint ez a számadások vizsgálata során kellőleg igazolva lett, s így vett fel jogosan Balázs Márton pénzszedő tíz évi kezelés után összesen 4120 frtot.

Végül megjegyzem, hogy a községi és árvapénztári számadások rendszeresen évenként, mindig törvényes időben felterjesztettek, megvizsgáltattak s a törvényhatóság által, a pénztárnokok felmentvényével véglegestettek.

Likvidáció ez irányban nem is kéretett. Ennyit az igazság érdekében, mert az itt felhozott tények és adatok felelnek meg a hű és valódi tényállásnak, mit úgy a megyehatóság határozatai igazoltak, mint a n. m. kir. Belügyminiszterium böles határozatai igazolnának.

Petrovác, 1890. évi június hó 16-án.

Szalay Károly.

Gabonaüzlet.

Június hó 19-én.

Repece üzleten kívül a forgalom jelentéktelen maradt.

Mai árak:

Buza 70—75 kgrig minőség szerint	7.50—7.80
Zab	7.60—7.80
Tengeri	4.60—4.70
Bab	5.00—5.50
Arpa	5.40—5.50
Repece	9.80—10.00

Naptár.

Június.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
20 Pént. Pál c. Sil.	Florent	S Theodót S.	
21 Szom. Alajos	Albán	9 Cyrill A.	
22 Vas. E 4 Paulin p.	E 3 Paulin.	10 G 3 Timot.	
23 Hétfő Szidónia	Szidónia	11 Bertalan	
24 Kedd Ker. János	Iván	12 Onuphrius	

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Helyettesíti:
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Gabonaüzlet felhagyási közlés.

Minden üzletbarátomnak ezen úton adom tudtára, hogy ez év végével

gabonaüzletemet végkép felhagyni fogom és addig hajóimat eladni is szándékom van.

Zombor, 1890. június 19.

Fernbach Bálint.

8563. szám.

P. 1890.

Hirdetmény.

A Katymár községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45.896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére és az igények tárgyalására határidőül **1890. évi július hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája** a kir. törvényszék hivatali helyiségében Olsavszky Jenő trvszéki bíró hivatal-szobájában kintüzetik, mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendelkezésben megállapított következményeire, ezenel idézettek.

A szabadkai kir. törvényszék 1890. évi június hó 7-ik napján tartott üléséből.

A szabadkai kir. törvényszék.

Egy 6 lóerejű

gőzcséplő-garnitúra,

Robey és társa szerkezete, szabadalmazott vaskeretű cséplőszekrényvel, minden a legjobb karban,

Raichl Frigyes urnál Apatinban

a sörház-utcában, kedvező feltételek mellett, jutányos áron eladó.

Hirdetmény.

Gräber János, Szóna községében, a vasuti utcában lévő házat, folyó év november hó 1-től 3, esetleg több évre bére adja, van az utcára 1 nagy bolt, az üzlethez szükséges állványokkal, 2 szoba, 1 konyha, 1 mézsárszék, 1 pince, az udvarban ismét 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 istálló, 1 fészer és kert, az összes épületek cse-repfedél alatt állanak.

Bővebb fölvilágosítást ad a tulajdonos

Gräber János,

raktárnok,
a verbász-kulai állomáson.

5—2

Vendéglő-eladás.

Zomborban a vásártéren, a vármegyeház átellenében, a legnagyobb forgalmi piacon fekvő, „a két fekete lóhoz“ címzett vendéglőfogadó szabad kézből, kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

THUM VINCE

Zomborban.

3—1

1413. sz.

tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Linder József végrehajta tónak Muzslai Józsefné sz. Varga Zsuzsa végrehajtást szenvedő elleni 73 frt 60 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő, Bogojeván fekvő, a bogojevai 662. sz. tjkvben foglalt Muzslai Józsefné szül. Varga Zsuzsa nevű álló A. I. 1. sorsz. 119. hr. 22 ö. i. sz. ház és beltelekre az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi szeptember hó 11-ik napján délelőtti 9 órakor Bogojeva községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becs-árának 10% át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri redelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-hez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyez-éséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-gáltatni.

Kelt Zomborban, 1890. évi június hó 2-án.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

Ráics Lyubomir,

kir. trvszéki bíró.

4104. szám.

kg. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába bekebelezett Kolluth községében nyugdíjaztatás következtében megtrúlt jegyzői állásra ezenel pályázat nyitattik.

A betöltendő jegyzői állás a következő javadalmazással van egybekapcsolva:

- készpénz fizetés 550 frt,
- szabad lakás házi kerttel,
- 11 hold 868 [] öl szántóföld hasznélvezete.

Felhívattak a pályázni szándékozik, hogy az 1883. évi t. c. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket leg-később **f. évi július hó 1-éig** ezen szolgabíróhoz annál is inkább nyújtsák be, mert az utóbb érke-zendő kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Zombor, 1890. évi június 11-én.

Poppovics Dusán,

főszolgabíró.

3—3

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvendéjéből.

7187. szám.

1890.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alulírott m. kir. jószágigazgatóság részéről köz-hírré tétetik, hogy az alább egyenként megnevezett föld-ek örök áron leendő eladása iránt az alább kintüzet helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. — Bánatpénzül a kintüzet becsérték 10%-a leendő szóbeli és zárt írásbeli ajánlatnál, mely utóbb szabályszerűen szerkesztendő és 50 kros bélyeggel ellátva a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottsághoz be-nyújtandó és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az eladási árverési általános és részletes feltételeket, mely-eket különben is aláírni köteles, ismeri s azoknak magát feltétlenül aláveti. Ezen általános s részletes el-adási árverési feltételek alulírt m. kir. jószágigazgató-ságnál és a kulai m. kir. kincst. ispánság hivatalos hely-iségében naponta betekintheők. Az árverésben azok vehetnek részt, akik honi törvényeink szerint birtokszere-zési joggal bírnak. Az árverés eredményére nézve a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium jóváhagyása fentartatik. Utóajánlatok nem fogadttak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére köte-lezőleg fentartatnak is. — Az eladandó birtokok a kö-vetkezők: **Kulán a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1890. évi július hó 7. napján délelőtti 9 órakor.** 1. Kis-ztapári ura-dalomhoz tartozó, Ó Szivac község határában fekvő Zsu-pánszky-féle birtok 387 hold 1500 [] öl 125,399 frt 95 kr becsárral, a birtok regálejog nélkül adatik el. 2. Apatini uradalomhoz tartozó, Bezdán község határá-ban fekvő Deák erdő nevű birtok 201 hold 234 [] öl 50,000 frt becsárral, a birtok regálejog nélkül adatik el. 3. Apatini uradalomhoz tartozó, Bezdán község határá-ban fekvő csatorna melletti gödrös hely 38 hold, a bir-tokon lévő fákkal együtt, 2856 frt 50 krajcár. Arad, 1890. évi június hó 11-én. **M. kir. államjóság-igazgatóság.** (Utánnomat nem díjaztatik.) 2—1

A szabadkai határban, Zobnaticán, a vasut mentén, a topolyai határ mellett, 75³ 4 lánec vagyis 94¹³¹⁸ 1600 katasz-trális hold szállásföld épüle-tekkel eladó.

Tudósítást ad a lap kiadó-hivatala.

3—2

6598. szám.

1890.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alulírt m. kir. államjóságigazgatóság részéről ezen-el közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett uradal-makhoz tartozó s alább elősorolt bértárgyaknak további hasznosítása céljából az alább kintüzet helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyil-vános szóbeli árverés fog tartatni. — Az árverés meg-kezdése előtt a kikiáltási árnak megfelelő 10% bánat-pénz leendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabály-szerű írásbeli zárt ajánlatokhoz is 10% bánatpénz mellé-kendő. Vagyontalan egyének vagy a multra nézve hat-ralekos régi bérlők, továbbá csőd, gyámság vagy gond-nokság alatt álló egyének az árverésben részt nem ve-hetnek. A részletes feltételek az illető kincst. urad. is-pánságoknál, illetve alulírt kir. jószágigazgatóságnál be-tekintetheők, a hová az írásbeli zárt ajánlatok is a szó-beli verseny megkezdése előtt az árverező bizottság el-nökének kezébe benyújtandók. Utóajánlatok figyelmen kívül hagyttak. Haszonbérbe fog adatni: **I. Kulán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1890. évi július hó 7-én délelőtti 10 órakor** a kucurai 944¹¹⁹² h. tagosított birtok 17,139 frt 48 kr, az 6-becsei 8¹⁵⁰⁰ h. Stefanovits-féle föld 155 frt, a szt.-tamási 83¹⁴⁰⁰ h. kutasi birtok 1418 frt, a kis-ztapári 400 [] öl volt ispáni pótkert 4 frt 60 kr, a keryajai 3¹⁴⁴⁵ h. „Magyarsziget“ nevű földből fenmaradt terület 39 frt évenkénti kikiáltási árral. — **II. Palánkán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1890. évi július hó 8-án délelőtti 9 órakor** az obrováci 75¹²³² h. Golbnyák 152 frt, a bukini mé-szárszéki épület 14 frt 32 kr, az obrováci mézsárszéki épület 31 frt 20 kr, a tovarisovai 308¹¹⁰⁰ hold kisbér-letek nevű föld 4550 frt évenkénti kikiáltási árral. — **III. Szőreghen a m. kir. ispánság hiva-talos helyiségében 1890. évi július hó 9-én délelőtti 9 órakor** a gyála-vedresházi 100⁶⁴ hold Tisza átmetszés 336 frt évenkénti kikiáltási ár mellett. Aradon, 1890. június 10-én. **M. kir. államjóság-igazgatóság.** (Utánnomat nem díjaztatik.) 2—1

8826. szám.

p. 1890.

Hirdetmény.

Az Ó-Morovica községben a közbirtokosság által gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45.896. sz. igazságügy-miniszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére és az igények tárgyalására határidőül **1890. évi augusztus hó 26. d. e. 9 órája** Ó-Morovica községébe kintüzetett, mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendelkezésben megállapított következményeire ezenel idézettek.

A szabadkai kir. törvényszék 1890. évi június hó 7. napján tartott üléséből.

A szabadkai kir. törvényszék.

XI
Egyes

mindentü
előírany
csés há
Ne
ragályos
tési mu
tunk ez
mére s
körül é
mi sem
megyébe
lését in
sunkra c
nök, ha
coknak
ellenmon
Tén
lések so
azonban
is és ne
a számár
zatokat.
A
hogy vé
szerezz
ember, é
hogy so
is adatok
sebben, é
mentegte
dul és a
becsületb
nagyobb
adatok.
Való
Ugy
a melyve
nek vagy
hatolható
Ő m
a hazány
gyomány
de meg k
némi taga
nek elég
különféle
természet
financ eg
valóság.
mindnyáj
többnek s
gyunk. Ig
Dehá
természet
elkesered
az állampo
Hiszen má
nek előírán
hogy az a
szerint já
ellenére se
ahol lehet
elégzik n
még mind
szólalási b
ki a törvé
buzgalmá
És végül
forummal
tudná miér
független p
szos feleke
is megáll
minderkor
De persze
tudja véden
foghatóvá t